

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 106

číslo: 12

22. března 2026

Cena: 14 Kč

Farářka Jiřinka Mojžíšová: ryzí služebnice Boží

V úterý 24. února 2026 dosáhla úplného míru sestra farářka Jiřinka Mojžíšová. Poznali jsme se v devadesátých letech na fakultě, kde nás vyučovala řečtinu. Z té doby mi utkvěla jako laskavá profesorka, která měla pochopení pro studentský život... Naše cesty se na čas rozešly, ale znovu nás v roce 2010 spojil farář Václav Mikulecký a kniha, kterou jsem o tomto zápasícím služebníku připravoval. Jiřinka totiž patřila k jeho početné mládeži, později dokonce společně s kamarádkou a spolužačkou z Husovy fakulty Martou Jurkovou bratru farářů vypomáhala v Karlíně s duchovní péčí o děti. Po přijetí kněžského svěcení v roce 1961 se rozběhla do duchovenské služby v Holicích. Po roce si vyměnila působiště s farářkou Irenou Ferbasovou z Bakova nad Jizerou, která nutně potřebovala pro svou rodinu větší byt.

V roce 1965 se vrátila do rodné Prahy, kde začala působit v Dejvicích. Několik měsíců po narození dcery Daniely (1966) však musela svou duchovenskou službu na čas přerušit. Zdravotní stav malé Daniely si totiž vyžádal intenzivní léčbu v biomechanickém stroju. Po dceřině uzdravení byla Jiřina Mojžíšová v srpnu 1967 ustanovena farářkou v Praze-Ďáblicích, kde působila s Boží pomocí 31 let. V náboženské obci se hned ujala složitých a vleklých jednání o koupi modlitebny. V roce 1969 se jí společně s předsedkyní rady starších M. Veselou podařilo získat souhlas národního výboru a odkup domu čp. 80 v Ďáblicích byl konečně uskutečněn. Další roky věnovala získávání finančních prostředků, aby mohl zanedbaný objekt modlitebny projít potřebnou rekonstrukcí.

V době tuhé normalizace se snažila oživovat pastorační péči o děti. Na počátku roku 1976 pozvala všechny děti od dvou let, které byly v Ďáblicích pokřtěné,

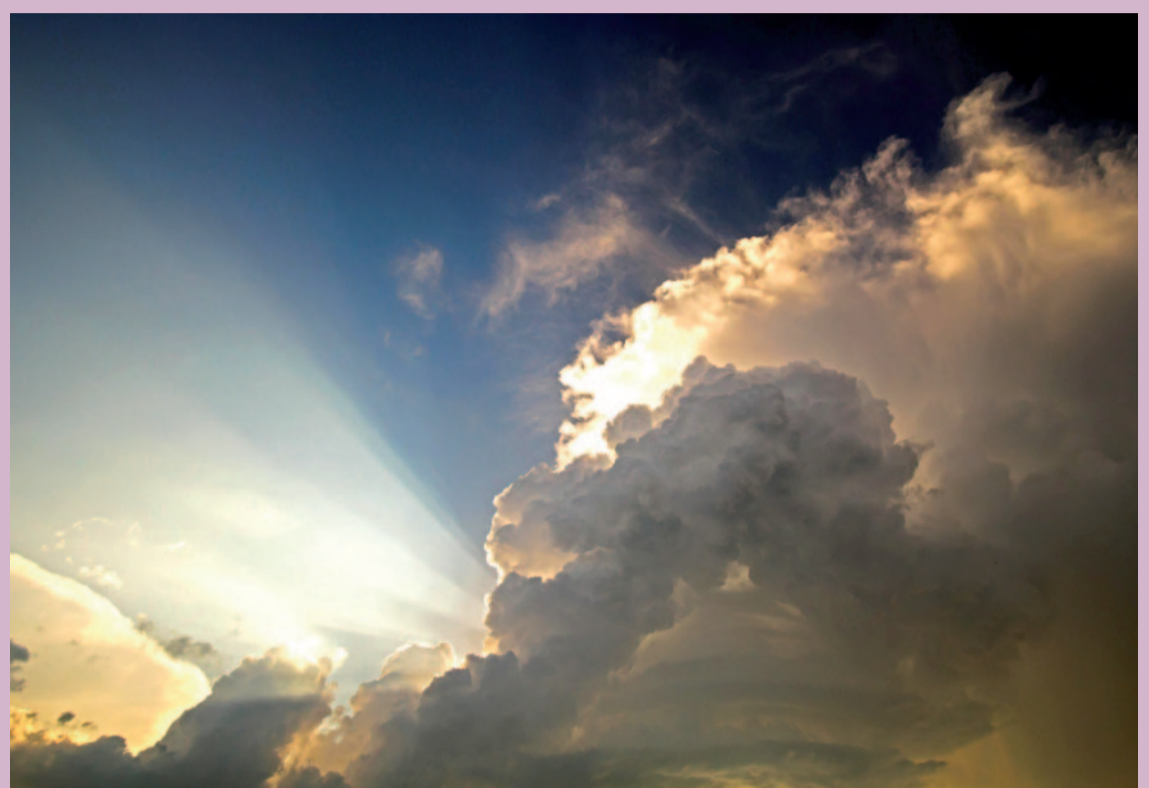
a připravila pro ně a pro jejich rodiče společné povánoční setkání, které se pak každoročně opakovalo. To již patřila k jádru neformálního společenství duchovních a laiků uvnitř ČČSH. Toto společenství kladlo důraz na pravdivé rozpoznávání některých rysů víry, které v církvi dosud nebyly

plně vyžalé nebo dostatečně hluboce prožívané, a zároveň hledalo nové cesty, jak přinášet evangelium do společnosti.

Od onoho roku 2010 už jsme se sestrou Jiřinkou o sobě věděli a občas se potkali. Naposledy v květnu 2025, kdy ji vnučka přivezla do Ďáblické kavárny Vlno, kde jsem vyprávěl o životě a díle sochaře Františka Bílka. Ač na vozíku a v doprovodu „sestry bolesti“ přivítala mě s obvyklým úsměvem a pozdravem: „Bratříčku“. Po přednášce se nám nějak nechtělo rozloučit, a tak jsem sestru farářku ještě doprovodil domů.

Když jsem s Jiřinkou Mojžíšovou natáčel její životní vzpomínky, které jsem si nyní po patnácti letech znovu pouštěl, vyznala se v nich: „Věřím, že Hospodin o každém ví a že si své věrné jednou shromáždí.“ Tož pokojný domov, sestro farářko!

Martin Jindra

Odkud a kam?

Vítr a Duch jsou si v lecčems podobní. Oba vanou a dují. Někdy jen tak ševelí a jindy spustí pořádný hukot. Podobní jsou si natolik, že v hebrejštině se označují stejným slovem: ruach. U obou také platí, že nevíme, odkud se berou. Kde se rodí vítr? Odkud vychází Duch? Teolog odpoví: Duch svatý vychází z Otce. Z Boha. Vyznává se to ve starobylém Nicejském krédu, od jehož vzniku loni uplynulo 1700 let.

Jenže Bůh je všudypřítomný, prostupuje vším. Takže se nedá odhadnout, z jakého směru a jakého místa a jaké situace vyjde božský Duch a vstoupí do vašeho života. Jednou jako vánek a podruhé jako vichřice. Nicejské krédo vystihuje Ducha titulem Pán a Dárce života. Kam zavane Duch, tam pronikne život. Tam ožije bezduchá hmota. Tam se probudí i vyprahlé srdce. Duch umí překvapit. Zaskočí vás. Pocítíte dotyk života, ani nevíte jak.

Kudy mě Duch povede? A kam? Co mi život ještě přinese? Putovat po stezkách Ducha nebývá snadné, neboť se na té cestě musím sžívat s tajemstvím. Počítat s překvapeními a nečekanými zvraty. A také s možností, že v nejméně vhodném okamžiku se zdánlivě rozpojené a nesouvisející nitky v předivu života setkají, prováží a vytvoří obrazec, jehož význam teprve postupně budu odhalovat. Neobejde se to bez pochybností, bloudění, tázání, vnitřního napětí a nejistoty. Stezky Ducha jsou dobrodružné!

Podle Ježíšových slov je tomu stejně i s člověkem, který se narodil z Ducha. Díváte se na něho a nevíte, odkud přišel a kam směřuje. Jeho minulost i budoucnost spočívá v tajemství mimo váš obzor. On se dívá na vás a vidí to samé. Chodící tajemství. Co z toho vyplývá? Že mám za úkol respektovat svobodu druhého. Nebrat mu jeho tajemství. Nedirigovat jeho život. Dopřát mu, ať si jde svou cestou, i kdybych ji nesdílel a nerozuměl jí. Není to výzva?

Lukáš Bujna, www.mysterion.info

Můžete si přečíst

Naše knižní anketa pokračuje i v tomto čísle. Oslovení přináší další osobní čtenářské tipy a připomínají, že dobrá kniha může formovat naše přemýšlení i být vítaným průvodcem na cestě víry, poznání a porozumění světu.

1. Jakou knihu, kterou jste v poslední době četli, považujete za nejzdařilejší a proč?
2. Kterou knihu z prostředí Církve československé husitské považujete za nejzdařilejší a čím vás oslovila?

Marcel Sladkowski, církevní archivář a historik

1. Ze současných autorů Haruki Murakami a jeho *Kafka na pobřeží*, protože ponouká opouštět zaběhlá pohodlná řešení. Rád se také vracím ke starší české historické próze pro schopnost silných obrazů naší minulosti: málokdo umí podat třeba dobu pobělohorských zvratů tak, jako Václav Beneš Třebízský v Trnové koruně či Alois Jirásek ve Skalách. A nemohu dost docenit moudrost pohádek i Babičky Boženy Němcové.

2. *Boží ZOO Václava Žďárského*, protože s dětmi před spaním... A různé modlitební verše Zdeňka Svobody, ty je dobré mít vždy po ruce. Jejich autora si vážím i proto, že k nám uváděl dílo Milana Rúfuse, jehož prosté a silné Modlitbičky jsme s dětmi

ocenili též jako malé cvičení v pro ně již bohužel nesamozřejmé slovenštině.

Radana Vaňová, jáhenka ve Zlíně

1. Je málo knih, ke kterým se opakovaně vracím. Patří k nim *Apokryfy Karla Čapka*. Nedávno jsem tu útlou knížku znovu otevřela a nemohla se od ní odtrhnout. Kolik v ní je moudrosti, laskavého humoru i prorockého ducha! Mnozí současníci by se tam poznali. Jaká škoda, že je člověk nepoučitelný a dělá stále tytéž chyby!

2. Jsem ráda, že v prostředí naší nevelké církve vznikají hodnotné knihy. A je jich víc, než kolik stihnu přečíst. Mému založení jsou blízké knížky Juraje J. Dovaly a z nich například *Chrám*

uprostřed tržiště. Není to beletrie, kterou byste zhlkli v rychlosti od začátku do konce a pak odložili. Jednotlivé krátké kapitoly zvou k zastavení, prožitku, meditaci. Vedou přímo do křesťanovy praxe.

Jana Wienerová, farářka v Broumově

1. Čtu hlavně v noci, když se nedá spát – a tak sáhnu po některé z rozečtených knih. Potěšila jsem se v poslední době četbou *Vybraných spisů II* Jana Konzala, jeho svobodným a poctivým náhledem na víru, teologii a situaci církve v současnosti.

Někdy ovšem člověk za noci rád sáhne po příběhu. Kamarádka mi onedny půjčila od Čingize Ajtmatova *Popraviště*. To ale není četba k usínání, naopak je to silně vzrušující, nádherně vypsání příběh vlčí rodiny, která ustavičně doplácí na chamtivou rozpínavost člověčí – a to i tam, kde jsou stepi téměř nekonečné. A do tohoto rámce jsou vpleteny příběhy svobodomyšlného mladíka, vyloučeného z kněžského semináře, kterému jde o člověčí pokání tváří v tvář tomu, jak lidé zacházejí s přírodou... i osud *Pokračování na str. 3*

Nase církev a rok 1939 předzvěst zlých časů

Nase církev a rok 1939 předzvěst zlých časů. Proti vůli Boží budujeme svět uměle podle své vůle „Rozhodujeme se ovšem často tak, že je naše vůle v rozporu s vůlí Boží a tak Boží milost v nemilosti naší... Proti přesným projevům vůle Boží buduje svět uměle důvody své vůle. Proti jasnému přikázání lásky, zájmy a důvody své sobeckosti.“ (Slova patriarchy Gustav A. Procházka v promluvě v Čs. rozhlasu.)

15. března 1939 obsadila německá vojska české země, a když následujícího dne 16. března vychází Český zápas, zdá se být rezignovaný. Již první věta úvodníku tomu napovídá: „Nebudeme se zde zabývat současnými poměry politickými, hospodářskými a kulturními, abychom poznali rozcestí, na němž se dnes křesťan ocitá. Stačí, když si dobře uvědomíme kritickou skutečnost, že dnešní lidstvo těžce stůně. Nejen v Evropě, nýbrž na celém světě.“ Podle autora Františka Huby jde o příznak choroby duchovní i mravní. Následuje definice příčiny, jakoby vypadla z mysli dnešního úvodníkaře z mainstreamových médií: „Křesťan rozhlížející se na rozcestí, vidí dvě věci: předně, že starý liberalismus, který zlehčoval význam nad osobní jednotici ideu a přemrštěně zdůrazňoval jednotlivce v úpadku, nemůže zachrániti ani zasnoubení s pochybným pragmatismem. Druhé vidí křesťan, že budoucnost patří těm..., kteří dokáží žít život...oddaný nadosobnímu cíli.“

Tušení, že vše špatně dopadne, měla již před měsícem, v únoru 1939, ve svém úvodníku farářka Ola Pešková – Kounovská, když v titulku nasadila aktuální téma: „Církev československá a otázka dneška.“ Byla to předzvěst - věštba, redaktorka nemohla vědět, co se za měsíc přihodí, že budou okupovány české země. Tušila ale možná to nejhorší, když píše: „Běh světových událostí za posledních několik

měsíců se řítí tak příliš rychlým nezadržitelným tempem. Neměli jsme ani možnost náležitě si ani uvědomit, co tyto události znamenají nejen pro nás, pro náš národ, ale pro dějiny všeho lidstva.“ Dále cituje Františka Palackého, který prosil své milé, aby v „jakékoliv postavení se ocitnou, nikdy nepřestávali býti věrni sobě, pravdě a spravedlnosti.“ Pak úvodník připomíná: „Církev a Zikmund vyhráli bitvu na české půdě, českými zbraněmi...“ Bylo to memento možné zrády, které, jak víme, se pak někteří dopustili. Je zřejmé, že po obsazení českého pohraničí bylo všem jasné, kam vše spěje. Hledali se obranné mechanismy proti zkáze, která se z Německa hrnula. Proto již v prvním úvodníku roku 1939 psaným A. Vinklárkem se uvádí: „Nevíme, jaká nebezpečí naši církev v budoucnu hrozí... víme, že nejněžnějším a nejnebezpečnějším nepřitelem ČČS by mohla být jediné lhostejnost a nestatečnost ve vlastních řadách... Ve společnosti nakažené zhoubným sobectvím zdůrazňují se jen práva jedinců a skupin oproti celku.“

Zajímavé na těchto třech úvodních Českého zápasu je shoda, ze které bychom si měli vzít poučení pro dnešek až nápadně podobný tehdejší době. Co autoři shodně zdůrazňovali, je jednota a nenechat se rozdělit: liberalistické přemrštěně zdůrazňování jednotlivce, bitva proti Čechům českými zbraněmi nebo zdůrazňování práv jednotlivce proti

celku. Úvodníkaři byli ve shodě s tehdejší patriarchou Procházkou, který říkal, přeloženo našimi dnešními slovy: „Proti vůli Boží budujeme svět uměle podle své vůle.“

Následky

Především to byla ztráta Slovenska. Za 19 let svého trvání se Československá církev stala druhou největší náboženskou společností v republice, když vystavěla 147 nových sborů a 96 farních budov. Po tomto rozkvětu však dochází k dělení církve a Český zápas oznamuje: „Ozývají se častěji a hla-sitěji hlasy, volající po zúčtování s československou církví na Slo-vensku. Vývojem politických událostí byla pozice naší církve na Slovensku oslabena. Po nuceném i dobrovolném odchodu Čechů ze Slovenska utrpěly některé naše náboženské obce citelné ztráty.“ Vlivem odštěpení Sudet ještě koncem roku 1938 byla sepsána rezoluce ČČS východočeské diecéze. Ve které se mimo jiné píše: „Stojíme na stanovisku naprosté samostatnosti církve těchto těžkých dobách. V zájmu obrany společných zájmů přejeme si nejužší spolupráci se všemi nekatolickými církvemi, zvláště s československou

církví evangelickou... Naším příslušníkům, kteří řízením osudu se ocitli mimo hranice státu, věnujeme největší pozornost, aby se i nadále mohli svobodně nábožensky vyvíjet.“

Historické dění je doprovázeno běžnými konstatujícími zprávami jako například tato: „Po odstoupení území ztratila československá církev řadu náboženských obcí. Některí bratři faráři zůstali na svých místech a tím se stalo, že v Německu působí pět našich duchovních.“

Běžné jsou také zprávy o přesunu matrik ze zabraných náboženských obcí. Například matrika z Ústí n. Labem byla přesunuta do kanceláře diecézní rady v Praze Dejvicích, Wuchterlovy ulice.

Až nápadně působí, že v každém z čísel Českého zápasu po březnu 1939 je probíráno přebírání synagog naší církvi. Například 25. května týdeník píše: „Zprávy o převodu synagog do vlastnictví nábož. obcí čs. církve jsou na některých místech chápány tak, jako by čs. církve kryla židovský majetek svým jménem.“ Většinou je však vysvětlováno, že přebírání synagog se děje z důvodu vrácení kaplí a kostelů římsko-katolické církvi a pro nedostatek bohoslužebných prostor pro ČČS.

V té době již také přichází první podnět na změnu názvu naší církve:

„Když se odtrhlo Slovensko a zvláště, když tam ČČS byla státním zákrokem likvidována, vznikly starosti, jak se napříště ČČS bude jmenovat,“ píše se v ČZ z 11. května 1939.

Musíme konstatovat, že bohužel tón psaní a obsah se také radikálně z pochopitelných důvodů změnil. Ještě 23. března psal patriarcha Gustav A. Procházka tučně tištěný úvodník na zvaný „Církví“. Jsou v něm slova povzbuzení, ale i odevzdání se osudu. Citujeme některé pasáže: „Dnes jest nám zvláště dbáti a řídit se napomenutím apoštola Pavla k Thesalonickým (I., 5, 4): Vybízím vás, bratři, napomínejte lidi nesporádané; těšte malomyslné, ujímejte se slabých, ke všem buďte shovívaví. Hled'te, ať nikdo neoplácí nikomu zlo zlem, ale usilujete vždycky o dobro mezi sebou a ke všem.“

K závěru uvedl: „Národ, který přes tisíc let, často v nejtěsnějším svazku s německou říší, zachoval svou svěbytnost národní i náboženskou, svůj jazyk i kulturu, zachová je, když jsou mu i dnes německou říší zaručeny i do věků budoucích.“

Podle článků z Českého zápasu roku 1939 zpracoval

Mirko Raduševič

Nad Písmem

Já jsem vzkříšení i život.

J 11,1-45

Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betánie, z vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. To byla ta Marie, která pomazala Pána vzácným olejem a nohy mu otřela svými vlasy; a její bratr Lazar byl nemocen. Sestry mu vzkázaly: „Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen.“ Když to Ježíš uslyšel, řekl: „Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Syn Boží byl skrze ni oslaven.“ Ježíš Martu, její sestru i Lazara miloval. Když uslyšel, že je Lazar nemocen, zůstal ještě dva dny na tom místě, kde byl. Teprve potom řekl svým učedníkům: „Pojďme opět do Judska!“ Učedníci mu řekli: „Mistře, není to dávno, co tě chtěli Židé ukamenovat, a zase tam chceš jít?“ Ježíš odpověděl: „Což nemá den dvanácti hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtne, neboť vidí světlo tohoto světa. Kdo však chodí v noci, klopýtá, poněvadž v něm není světla.“ To pověděl a dodal: „Náš přítel Lazar usnul. Ale jdu ho probudit.“ Učedníci mu řekli: „Pane, spí-li, uzdraví se.“ Ježíš mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o pouhém spánku. Tehdy jim Ježíš řekl: „Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili. Pojďme k němu!“ Tomáš, jinak Didymos, řekl ostatním učedníkům: „Pojďme i my, ať zemřeme spolu s ním!“ Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je již čtyři dny v hrobě. Betánie byla blízko Jeruzaléma, necelou hodinu cesty, a mnozí z Židů přišli k Marii a Martě, aby je potěšili v jejich zármutku nad jejich bratrem. Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, šla mu naproti. Marie zůstala doma. Marta řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel. Ale i tak vím, že začkoli požádáš Boha, Bůh ti dá.“ Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“ Řekla mu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“ Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ Řekla mu: „Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“ ...

... Ježíš, znovu rozhorlen, přichází k hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen. Ježíš řekl: „Zvedněte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu řekla: „Pane, už je v rozkladu, vždyť je to čtvrtý den.“ Ježíš jí odpověděl: „Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?“ Zvedli tedy kámen. Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, žeš mě vyslyšel. Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ Když to řekl, zvolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ Zemřelý vyšel, měl plátnem svázaný ruce i nohy a tvář měl zahalenou sátkem. Ježíš jim řekl: „Rozvažte ho a nechte odejít!“ Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš učinil, uvěřili v něho.

Tento příběh z evangelia, který jsme právě slyšeli, není jen nějaké podobenství nebo nějaký příběh, který Ježíš vyprávěl svým posluchačům. Je to příběh přímo z Ježíšova života. Zemřel jeho přítel Lazar. Ani Ježíšův přítel, ani ten, kterého Ježíš osobně znal, se této skutečnosti nemohl vyhnout. Stejně tak jako se této smutné skutečnosti nevyhne nikdo z nás, a každý z nás je proti ní bezmocný. Podobně jako jsme bezmocní vůči hříchům, které jsme udělali a které nemůžeme už nijak změnit ani odčinit. My jsme sice bezmocní, ale Bůh bezmocný není. Bůh v Ježíši Kristu nám ukázal, že není bezmocný ani tváří v tvář smrti, ani tváří v tvář hříchu. Lazar ležel již několik dní v hrobě, a přesto byl Ježíšem přiveden k životu. I my jsme zapleteni do svých hříchů, do svých špatných skutků a jsme odsouzeni k smrti a přesto doufáme, že nám budou hříchy odpuštěny a my budeme vzkříšení k věčnému životu. To dokáže jedině Bůh. Je to stejný zázrak jako vzkříšení člověka mrtvého už tři dny.

Protože Bůh je sám zdrojem života, protože Bůh chce život a ne smrt člověka. Může z našich životů odstranit příčinu věčné smrti a tou je hřích. A tak nám může dát vzkříšení, které není jen návratem do tohoto života, ale může nás vzkřísit i pro věčnost.

Pokud jsme zažili skutečné odpuštění hříchů, potom jsme zažili podobný zázrak jako vzkříšení Lazara. Ten se vrátil zase do tohoto života, do smrtelného života. A odpuštění hříchů nám otevírá život věčný, život v Boží blízkosti.

Ježíš nedělal své zázraky a znamení proto, aby se diváci a posluchači divili a žaslí, ale proto, aby uvěřili jeho slovu. Chtěl, aby uvěřili tomu, co říkal o svém Otci. Protože víra v Ježíšovo slovo vede k životu. Nejen k plnohodnotnému životu zde na zemi, ale k věčnému životu v Bohu. A tato víra by neměla stát jenom na tom, že jsme viděli něco podivuhodného, ale na tom, co Ježíš říkal svým učedníkům a tím i nám. A jak jsme jeho slova dokázali včlenit do našeho života. **Petra Šenková**

Pane, jsme chyceni v pasti hříchu a sami se z ní nedostaneme. Prosíme tě, odpusť nám naše viny a pomoz nám, abychom se opět dostali na cestu, která vede k tobě. Amen.

Z kazatelského plánu

Pátá neděle postní

Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmí se mého sporu, dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem, před člověkem záluďným a podlým! Tys přece moje záštita, Bože. (Žalm 43, 1-2)

První čtení z Písma: Ezechiel 37,12-14

Tužby postní:

2. Aby nám dal sílu sebe sama zapřít, svůj kříž pokorně nést a Krista následovat, modleme se k Hospodinu.

3. Aby upřímným pokáním a vnitřní očistou si naše srdce proměňoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, daruj nám svou milost, ať posloucháme tvá přikázání a toužíme po tvých zaslíbeních, abychom se v proměnách času drželi pravých radostí! Svým svatým Duchem nás osvit, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 8,8-11

Evangelium: Jan 11,1-45

Verš k obětování: Žalm 119,107

Verš k požehnání: Jan 11,26

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, svou ustavičnou pomocí ochraňuj nás, které jsi občerstvil svatými dary chleba a kalicha! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 63, 118, 88, 244, 163, 176, 179, 324

Venku svítí březnové slunce.

Ostré jarní světlo odkrývá zrnka prachu na poličkách i v našem svědomí. Procházíme postní dobou, „dobou vnitřní inventury“. Přesto se zdá, že naše pozornost je v neustálém obležení. Stačí se podívat kolem sebe: v tramvajích, parcích, ale i třeba v kavárnách svítí do tváří nejen mladých lidí modré světlo displejů, které soupeří s tím slunečním.

V naší anketě se v minulém čísle mezi jmény autorů oceňovaných knih objevil Yuval Noah Harari. Tento izraelský historik s vizáží askety, který žije v mošavu (typ zemědělské osady) u Jeruzaléma, nepoužívá chytrý telefon a pravidelně medituje, se stal „globálním prorokem“ naší technologické úzkosti. Harari není náboženský myslitel, ale jeho diagnóza je hluboce spirituální: vybudovali jsme informační síť, které nás sice propojily, ale zároveň nás vězni v neviditelných bublinách algoritmů. Ztrácíme schopnost pozornosti. A bez pozornosti není modlitba, není hlubokého vztahu a nakonec ani svobodného člověka.

Když člověk otevře knihu, vstupuje do prostoru, kde neplatí diktát rychlosti. Čtení nám dovoluje „slyšet“ myšlenky druhých bez filtru sociálních sítí, myšlenky lidí, kteří už dávno nežijí, nebo kteří vidí svět zcela jinak než my. Algoritmus vám podstrčí jen to, co už se vám líbí a v čem vás chce utvrdit. Kniha vás naproti tomu konfrontuje, vyrušuje z klidu a kultivuje.

Kdysi jsem viděla film s mým oblíbeným Melem Gibsonem. Hraje taxikáře Jerryho, který je ztracený v bludišti paranoie, bojuje proti „starému dobrému“ spiknutí elit, a nade vše miluje

Alici, představovanou půvabnou Julií Robertsovou. Bez lásky k ní by byl jen uštvanou obětí systému. V jedné scéně se Jerry snaží cestujícímu v taxiku popsat svůj vztah k Alici a říká: „Láska ti dává křídla. Díky ní létáš... Když jsi zamilovaný, skočíš klidně z vrcholu Empire State Building a je ti to jedno...“ Myslím, že totéž se dá říci o knihách. Dávají schopnost odlept se od země a letět. Je tragédií, že mladá generace často ztrácí trpělivost s textem delším než tři odstavce. Přicházejí tím o křídla. Algoritmy nás chtějí udržet při zemi, v bezpečné a předvídatelné digitální kleci, kde nikdo nikam neskáče.

Ukažme mladým, že čtení není jen školní povinnost. Pokud přestaneme číst a přemýšlet, brzy to za nás bude dělat kód, který nemá srdce, svědomí je pro něj jen pojem.

Kniha je v tomto kontextu revoluční akt. Je to přímo vzpoura.

Kdo je Yuval Noah Harari?

Izraelský profesor a autor světových bestsellerů (Sapiens, Homo Deus), kterého cituje Barack Obama i Bill Gates. Ač je kritikem náboženských dogmat, jeho otázky po smyslu lidské duše v éře umělé inteligence jsou pro křesťany zásadní a inspiřující. Harari varuje: „Pokud se budeme spoléhat jen na to, co nám předhodí algoritmus, přestaneme být pány svého osudu.“ Jeho poselství je jasné - hloubka myšlení je v digitálním věku velmi cená a ceněná.

Klára Matoušová

Můžete si přečíst

Dokončení ze str. 1

ovčáka, usilujícího o dobrou a poctivou práci, která se v sovchozu nedá realizovat. Do tragiky obou příběhů je vetkán příběh Kristův – aspoň ve formě (bohužel příliš rozvleklého) rozhovoru s Pilátem. Tím ovšem všechny příběhy kotví v duchovním základu.

2. Z práce či prostředí naší církve si velmi cením Bílkovské monografie *Troje dveře do chrámu v nás* z pera Martina Jindry. Bílkovo dílo vždy živoucně promlouvá do časů duchovně oploštělých, ale my touto knihou nahlédneme právě až k pramenům tvorby a nakonec i k jejímu zacílení. Objevně je zpodobení života Bílkovy rodiny: syna, který splnil otcovo přání a stal se knězem nové církve; své umělecké sklony ovšem realizoval až v divadelním životě a jeho organizaci ve vlastní (Jihočeské divadlo, Pošumavské divadlo), později i ve valdenském muzeu v uruguayském exilu. Zde ovšem vše bylo vykoupeno tvrdým zápasem o živobytí. Bílkova dcera – paní Berta Mildová Bílková – je u nás v církvi známá především svou skvělou organizací diakonické služby. Nadto spolu s matkou Bertou Bílkovou za cenu osobních obětí uchránily dům, ateliér a umělecká díla Františka Bílka, takže je podnes můžeme ocenit.

Někdy zatoužím po poezii – a tu sáhnou do knihovny pro verše Rostí Valuška, Aloise Volkmana či Zdeňka Svobody. Mám v knihovně celý oddíl určený naší provenienci – a můžu směle potvrdit, že v něm jsou i další skvosty autorů, kteří by měli být známi širší veřejnosti: např. Václav Žďárský, Ervín Kukuczka. Mám být stručná – tedy končím. Potěšila mě možnost podělit se o to, co nás obohacuje a s čím si vnitřně povídáme.

Lukáš Bujna, plzeňský biskup

1. *Mandle a citróny*, výbor z tvorby španělského básníka Alberta Manzana. V působivých verších, plných symboliky a mystických přesahů, se zabývá trojicí nejdůležitějších témat: Bůh, žena, smrt.

2. *Kristus v srdci mém*, sbírka modliteb Juraje Dovaly na každý den. Jurajovy modlitby mají hloubku a sílu a provázejí mě celým liturgickým rokem.

Ondřej Syrový, redaktor Českého zápasu

1. Za nejzdařilejší asi považuji pohádku pro dospělé *O ztracené lásce* od Evy Hudečkové, pravidelně se k ní vracím. Děj se sice odehrává v pohádkovém prostředí, ale nese v sobě velké a hluboké podobenství společnosti. Hlavní dějová linka sleduje osud venkovské dívky Honzy, která byla odmítnuta svými rodiči, protože se nenarodila jako chlapec. Vyrůstá bez lásky a uznání a prochází řadou těžkých zkušeností, přesto neztrácí

schopnost milovat a pomáhat druhým. Jsou tam zdařilé kontrasty jako touha po moci a egoismus versus soucit. Ta symbolika je v řadě postav – královny Běluny, která kvůli moci obětuje vlastního syna pohanské bohyni Krustoslavě, čertice Floxiny, která si jako bohatá nevěsta přichází na svět pro nenasytné a ješitné muže, nebo i samotná postava Lásky, která je vyhoštěna ze země a velmi těžko se navrácí zpět. Jako dítě jsem román chápal ryze pohádkově, dnes ho vnímám jako těžký psychologický román. Ostatně tak to i samotná autorka koncipovala.

2. Je to *Pastorační péče v církvi* od Tomáše Butty, využil jsem ji ve své diplomové práci. Je opravdu srozumitelná, jak pro duchovní, tak i pro laiky, a reflektuje metody pastorační služby směrem ke zranitelným.

Ladislava Svobodová, farářka v Opavě

1. Gabriela Končítiková: *Inspirace Baťa*. *Jak být silnější a šťastnější podle životních zásad Tomáše Bati*. Autorka je zapálenou obdivovatelkou Tomáše Bati, za jejím dílem jsou léta studii fenoménu tohoto muže a v 99 „návodech“ ilustrovaných jeho výroky a příběhy lidí, kteří se s ním setkali, čtivým způsobem ukazuje, jak být silnější a šťastnější. Komunisty zavrhaný „kapitalista a vykořisťovatel“ byl člověk s velkým srdcem, pracovitý, hluboce věřící, u něhož bychom se mohli všichni učit lásce a porozumění. Nenáviděl lenochy, lháře a podvodníky – vše ostatní byl ochoten prominout a dát člověku novou šanci. Tuto knihu bychom měli číst všichni!

2. *Dr. František Kovář: Malá Bible I. – VI. díl*. To byla moje první pomocnice v práci v církvi a dodnes je pro mne nevyčerpatelnou studnicí moudrosti a pomoci při rozšiřování biblických textů. Je celá řada jiných knih a textů, které jsem přečetla, ale toto dílo zůstává pro mne inspirací a poučením, ač už jsem získala mnohé další poučení z mnoha dalších knih.

Marta Silná, farářka v Jičíně

1. Nejoblíbenější kniha - Sven Regener: *Ještě jedno, pane Lehmanne* (Nakladatelství Doplněk, Brno 2009). Autor je rockový hudebník. Příběh berlínského číšníka, který se odehrává v čase pádu berlínské zdi. Neobyčejný život jednoho z obyčejných Němců, hledajícího a nacházejícího smysl své poněkud nezařazené existence. Plně odpoví na otázky po smyslu v zadním plánu knihy. Poslední čtená - Maxim Leo: *Hrdina z nádraží* (Nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta 2025). Autor je německý novinář. Příběh německého výhybkáře, který se dostane do překerní situace, v níž musí kvůli své laxnosti a lenosti začít lhát. Zaplétá se, když z něj novinář udělá hrdinu úniku vlakové soupravy do západního Berlína... Bylo to jinak, ale vlak lží už se rozjel. Kniha tenká, napínavá, o hodnotě pravdy.

2. Jaroslav Hrdlička: *Život a dílo prof. Františka Kováře*.

Neříkám, že je nejlepší, fascinovala mě bezskrupulóznost podávaných reálií. Vlastně mě to nadchlo.

Zuzana Csontosová, spisovatelka, sociální pracovnice, NO Brno-Maloměřice

1. *Jeřábi táhnou na jih* - úžasné citlivá, inteligentní, kvalitní vhléd do psychiky umírajícího člověka, krásně napsaná. Žádné zbytečné drama, a přitom zajímavá a vtáhla do děje.

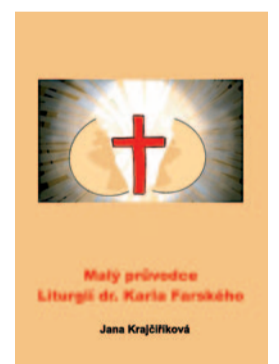
2. Nečetla jsem.

Markéta Protivánková, redaktorka KNA, NO Olomouc

1. Z knih, které jsem v poslední době četla, mne zaujala obsáhlá monografie historika Jaroslava Šebka: *Hrdinou se člověk nerodí, ale stává: Kardinál František Tomášek, církev a stát (1965–1992)* (KNA, 2024). Autor v ní na pozadí příběhu pražského arcibiskupa a kardinála Františka Tomáška uvažuje nad vývojem českého (nejen) katolického prostředí a společnosti v době normalizace se všemi jejími temnými zákoutími a výzvami. Autorovi se povedlo výborně zasadit příběh kardinála Tomáška do celkového příběhu církve oné doby, která byla poznamenána neustálým zasahováním a kontrolou ze strany stranického, státního i bezpečnostního aparátu. Knižka podle mne zaujme nejen odborníky, ale všechny čtenáře, kterým není lhostejná nezavádná situace církve v době poznamenané nesvobodou, útlakem a neustálým dozorem. Autor se přitom věnuje nejen situaci katolické církve, ale církve obecně, s pasážemi věnovanými přímo ČČS(H).

2. Z poslední doby mě zaujala například publikace *Cesty a zápasy české reformace: Historie – teologie – spiritualita* od patriarchy Tomáše Butty (ČČSH, 2024), která čtivým způsobem nabízí hlubší vhléd do české reformace. Propojuje přitom popis historických událostí s nosnými teologickými myšlenkami a duchovním rozměrem reformace. Čtenář tak může získat ucelnější a podrobnější pohled na období reformace a lépe pochopit její složitost. Z pohledu mladších čtenářů (ale nejen jich) považují za užitečnou nedávno vydanou brožurku *Malý průvodce Liturgií Karla Farského* od Jany Krajčířikové (ČČSH, 2025), která poutavým a srozumitelným způsobem uvádí (nejen) mladého účastníka bohoslužeb do tajuplného světa naší krásné liturgie. Navíc je doplněna výstižnými a citlivými ilustracemi autorčiny dcery Lucie.

Anna Holinská, farářka ve Dvoře Králové nad Labem

1. Opakovaně se vracím ke knize *Bílá Voda* od Kateřiny Tučkové. Místo abychom (bez obavy ze soudruhů Hrozných) hlásali evangelium do dnešního bolavého světa, utápíme se často ve lžíci vody.

2. Líbí se mi knihy z pera Martina Jindry.

Za odpovědi děkuji

Martin Jindra a Marel Sladkowski

TROJE DVEŘE DO CHRÁMU V NÁS
Symbolista František Bílek a jeho rodina
v osídlech 20. století
Martin Jindra

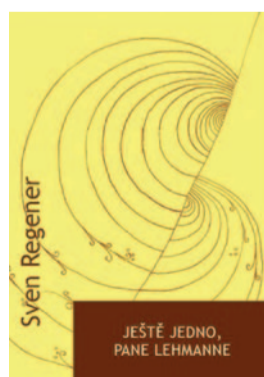
ALBERTO MANZANO
mandle a citróny
USPOŘÁDAL A PŘELOŽIL JIŘÍ MERTL

EVA HUDEČKOVÁ
O ztracené lásce

INSPIRACE BAŤA
JAK BÝT SILNĚJŠÍ A ŠTĚSTĚJŠÍ PODLE ŽIVOTNÍCH ZÁSAD TOMÁŠE BATI
Gabriela Končítiková

Sven Regener
JEŠTĚ JEDNO, PANE LEHMANNE

DEO GRATIAS

Máte rádi hříčky a hádanky? Já ano. Člověk při nich zůstává stále tak trochu dítětem. A že tyto „hloupůstky“ zpomalují stárnutí – především duševní, to ví dobře sestra farářka Alena Naimanová.

Právě od ní mi přišlo na přelomu roku neobvyklé přání ve formě vyobrazení nástěnné hádanky ze 13. století, a to z kostela sv. Ducha v německém Wismaru. Přiložený komentář vysvětloval, jak postupovat při hledání věty DEO GRATIAS, která se v té chrámové fresce mnohokrát opakuje. Dá se totiž číst více směry. Začnete uprostřed, a ať čtete zleva doprava, zprava doleva, dolů či nahoru, do zatačky sem i tam..., stále DEO GRATIAS!

Není snadné spočítat, kolikrát se dá věta BOHU DÍKY z tabulky přečíst, museli bychom nad ní meditovat mnoho hodin. Naštěstí komentář prozradil, že je to číslo 504!

Mně ovšem toto zjištění nestačilo. A tak putovala hříčka, barevně vyištěná a zvětšená, jako obrázek na zeď, aby byla stále na očích. Kam ji pověsit? Ano, na místo pokazených hodin, které musely k hodináři. Brzy nato vyšlo najevo, jaká je síla zvyku, jak často se člověk dívá na hodiny. Někdy mě to rozveselilo, jindy pozlobilo. Ale hra pokračuje. A tak při každém maní pohledu na časomíru vyslovuji nahlas nebo v duchu DEO

GRATIAS! Nespočetněkrát denně. Snad teprve tehdy, kdy to vyslovím 504x, zapomenu, že tam dřív visely hodiny, říkám si.

Za pár týdnů přišly nástěnné hodiny z opravy. Nic naplat, musím je vrátit na původní místo! Stalo se. Ale co to? Pokaždé, když se teď podívám, kolik je hodin, ať jsem v jakém-koli duševním rozpoložení, musím v duchu nebo nahlas vyslovit DEO GRATIAS.

Zkuste si to taky nahlas říct – a zjistíte, jak to v té latině zní jadrně, radostně!

Apoštol Pavel by měl jistě radost. „Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.“ (1 Tes 5,18)

Radana Váňová

Zprávy

Nabídka ubytování o prázdninách 2026

Dvě náboženské obce naší církve na jihu Čech nabízejí letní ubytování za příznivou cenu. Náboženská obec Č. Budějovice – Čtyři Dvory ve školním roce ubytovává studentky. O prázdninách nabízíme ubytování ve dvou dvoulůžkových pokojích, popřípadě trojlůžkovém a jednolůžkovém pokoji. Cena 300 Kč za noc a osobu. Koupelna a kuchyň k dispozici. Stejně tak je možno využívat klidnou zahradu.

Také náboženská obec v Besednici nabízí dvoulůžkový pokoj v letním období a to od 1. 6. do 30. 9. 2026. Cena je stejná – tedy 300 Kč za noc a osobu. (Lůžkoviny – jednorázový poplatek 50 Kč) Také zde je k dispozici klidná zahrada vhodná i ke stanování. Výhodou je možnost výletů do zajímavého okolí v obou místech.

Objednávky možno adresovat mailem: pruhovanetricko@centrum.cz, popřípadě je možno objednat telefonicky na čísle 773 557 979. Vyřizuje farář obou náboženských obcí.

Karel Filip

Přednáška o Masarykovi

Zveme na přednášku bratra Michala Kotrby k výročí 150 let ukončení Masarykových studií ve Vídni s názvem „Záhady Masarykovy disertace“.

Přednáška se koná v Husově knihovně v Praze-Modřanech ve čtvrtek 26. března od 17 hodin.

red

Kulturní odkaz židovských komunit v dnešním Turecku: Izmir

Židovská přítomnost v Izmiru, jednom z nejstarších měst Středomoří kdysi známém jako Smyrna, sahá až do starověku. Nebývalý rozkvět zaznamenala zdejší komunita zejména v 17. století, kdy se stala jedním z důležitých kulturních, náboženských a obchodních center sefardských Židů a současně také místem, jež přitahovalo přívržence kontroverzního zakladatele mesianistického hnutí Šabataje Cvi. Večerem s ředitelem The Izmir Jewish Heritage Project, Nesimem Bencoyou, provede šéfkurátorka Židovského muzea v Praze, Michaela Sidenberg.

Nesim Bencoya

Narodil se a vyrůstal v Izmiru, od roku 2010 se věnuje uchování místního židovského kulturního dědictví. Jako generální koordinátor projektu „Izmir Jewish Cultural Heritage Project“ inicioval a řídil restaurátorské a konzervační aktivity zaměřené na hmotné i nehmotné dědictví v rámci svých kompetencí. V roce 2017 založil „Izmir Sephardic Culture Festival“ s cílem dále chránit a propagovat židovské kulturní dědictví města a posilovat mezikulturní dialog.

Vstupné: zdarma. Pořadatel: ŽMP.

red

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Vzkříšení Lazara

V následujícím textu chybí dvojice písmen. Zkuste je najít v nápovědě - ale pozor, dvojice jsou přeházené. Pokud se vám to podaří, dozvíte se, co řekl Ježíš Martě.

.. J..M ..KŘ..E.. I Ž..OT
K.. V..Í VE ..E I K..BY ..Ř.. B..E ..T

NÁPOVĚDA:

UM	SE	JÁ	ĚŘ	VZ	EL	ŽÍ
UD	DO	ÍŠ	DY	NÍ	IV	MN

(Řešení z minulého čísla: Věřte v Syna člověka?)

Jana Krajčířiková

ed

Aktivní naděje

Zveme na přednášku Aktivní naděje: Jak vydržet současný svět?

Ve středu 25. března v 19 h v kapli sv. Jana v Modrém domě Obce křesťanů, Na Špejcharu 3, Praha 7. Přednáší S.Veselková, farářka Obce křesťanů a aktivní členka výboru Ekologické sekce ČKA.

red

Slavnostní setkání u památníku Jana Žižky u Sudoměře

V sobotu 28. března od 13 hodin se u památníku Jana Žižky u Sudoměře koná slavnostní setkání při příležitosti 606. výročí bitvy u Sudoměře. V rámci programu se můžete těšit na naši husitskou bohoslužbu, tržiště i rekonstrukci slavné bitvy.

Z ekumeny

Večer modliteb pro Nigérii

V pátek 6. března jsme se ve sboru Bratrské jednoty baptistů v pražské Vinohradské ulici připojili k oslavám Světového dne modliteb. Toto každoroční setkání spojuje křesťany na různých místech světa společným programem, který připravují ženy z jedné vybrané země. Tentokrát nás k modlitbě pozvaly křesťanky z Nigérie.

Účastníci večera tak měli možnost nahlédnout do života této velké a pestré africké země – země živé, naplno projevované víry. Prostřednictvím připravených textů, modliteb a promítaných fotografií jsme se dozvěděli o každodenním životě místních lidí, o jejich tradicích, fascinující kultuře i o těžkostech, kterým musí čelit především ženy.

Silným momentem večera byly právě příběhy nigerijských žen, které navzdory sociálním i bezpečnostním problémům nesou odpovědnost za své rodiny i komunity. Víra je pro mnohé z nich zdrojem naděje i v situacích, které se z našeho evropského pohledu zdají jen těžko představitelné.

Světový den modliteb je také připomínkou, že víra má rozměr solidarity. Součástí setkání byla sbírka, která bude putovat za nigerijskými ženami; zvláště by měla pomoci dívce, která onemocněla rakovinou, a umožnit její operaci.

Děkujeme přátelům z Církve bratrské, kteří poskytli zázemí pro toto ekumenické setkání, naši sestře farářce Janě Špakové za jeho vedení i sestram z českého výboru za přípravu všech materiálů. A v neposlední řadě sestře farářce Renatě Wesleyové, která část života prožila právě v Nigérii a přiblížila nám tuto zemi také z vlastní zkušenosti.

Klára Matoušová

Ekumena jako způsob života: Horní Počernice ukazují, že jednota roste z vztahů

Když člověk přijede do Horních Počernic, rychle pochopí, že zdejší ekumena není výsledkem projektu, dohody nebo organizačního úsilí. Je to způsob života, který se v této pražské čtvrti předává z generace na generaci. Místní křesťané napříč církvemi se scházejí tak dlouho, že už málokdo ví, kdo přesně stál u začátku. „To je generační záležitost,“ říkají. A právě tato kontinuita je jedním z největších darů zdejšího společenství.

Tradice Týdne modliteb za jednotu křesťanů se tu slaví desítky let. Dříve se jednotlivé sbory scházely každý ve svém kostele, později se začalo střídat. Postupně se přidávaly další církve, včetně těch, které nebývají součástí oficiálních ekumenických grémií.

Letos se v Horních Počernicích konalo setkání spojené se Světovým dnem modliteb a místními Chválami. Proběhlo v prostorách naší Církve československé husitské a na jeho přípravě se podíleli zástupci všech místních církví. Evangelická církev připravila kázání, metodisté a Církev bratrská nesli biblické texty a modlitby, společenství Chval obohatilo program hudebně. Domácí duchovní CČSH spoluvedla celé setkání a vytvořila prostor, ve kterém se jednotlivé tradice přirozeně propojily. Celý den byl navíc propojen s aktivitami místní diakonie, která ve stejném prostoru pořádala komunitní Swap.

Ekumena v Horních Počernicích je hluboce zakořeněná i v osobních vztazích. Místní křesťané se pravidelně scházejí v menší modlitební skupince, setkávají se v domácnostech, na faře nebo na zahradě – podle ročního období. A právě tato „malá ekumena“ je základem té velké. Zdejší spolupráce zasahuje i do občanského života. Jeden z nejsilnějších příběhů vypráví o dvou členech zastupitelstva, kteří se před každým jednáním scházeli s Bibli a modlitbou. „Atmosféra byla úplně jiná,“ vzpomínají. A pak přišel okamžik, když se k modlitbě připojila starostka. „Pane Bože, já se neumím modlit tak jako oni,“ řekla tehdy. „Ale z toho srdce to nějak volá.“ Od té chvíle chodí pravidelně.

Co může inspirovat další náboženské obce? Ekumena roste z vztahů, ne z programů. Pokora otevírá dveře. Respekt proměňuje rozdíly v bohatství. Duchovní i laická rovina jsou stejně důležité. Tradice je dar, ale otevřenost novému je nezbytná. A především: jednota se nerodí z organizačních struktur, ale ze srdce.

Thomas Brian Wolf

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, redaktori: PhDr. Mirko Raduševič, Bc. Ondřej Syrový, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00.

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117.

